



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 50/2019-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. februára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Bartošom, Kollárovo námestie 9, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 49 Er 60/2017-136 zo 16. marca 2017 a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 18 CoE 332/2017-318 z 30. augusta 2018 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. decembra 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 49 Er 60/2017-136 zo 16. marca 2017 a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 18 CoE 332/2017-318 z 30. augusta 2018, ktorou žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 49Er/60/2017 136 zo dňa 16. marca 2017 porušené bolo.

2. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 18CoE/332/2017-318 zo dňa 30. augusta 2018 porušené bolo.

3. Uznesenie Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 49Er/60/2017 136 zo dňa 16. marca 2017 sa zrušuje a vec sa Okresnému súdu Bratislava III vracia na ďalšie konanie.

4. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 18CoE/332/2017-318 zo dňa 30. augusta 2018 sa zrušuje a vec sa Krajskému súdu v Bratislave vracia na ďalšie konanie.

5. Spoločnosti [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy právneho zastúpenia 390,05 EUR...“

2. Ako zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z k nej pripojených príloh vyplynulo, sťažovateľka sa ako žalobkyňa žalobou z 18. júla 2016 v konaní na Rozhodcovskom súde Royal Development – RSRD, zspo (ďalej len „rozhodcovský súd“), pred rozhodcom Ing. Milošom Valachom domáhala proti 1) [REDAKOVANÉ], 2) [REDAKOVANÉ] a 3) [REDAKOVANÉ] ako žalovaným (ďalej aj „žalovaní“) zaplata sumy 91 675,04 € s príslušenstvom. Žalobu odôvodnila tým, že obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „[REDAKOVANÉ]“), sťažovateľke neuhradila časť pohľadávky za vykonanie diela – stavebných prác fakturovaných podľa zmluvy o dielo č. 09-12/TS z 23. októbra 2012 (ďalej len „zmluva o dielo“) na stavbe Polyfunkčného bytového domu [REDAKOVANÉ], a to

vo výške 91 675,04 €. Sťažovateľka uviedla, že spoločnosť [REDACTED] je platobne neschopná, nemá majetok a jej konatelia, ako aj bývalí konatelia – žalovaní – sa nestarali a nestarajú o problémy spoločnosti, ktoré vznikli v čase ich funkcie. Sťažovateľka si tak nedokáže vymôcť svoje pohľadávky z majetku spoločnosti [REDACTED]. Uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 6 K 51/2015-248 z 11. januára 2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 16. januára 2016, bol na majetok spoločnosti [REDACTED] vyhlásený konkurz, správcom bol ustanovený [REDACTED], [REDACTED]. Žalovaní konatelia konali nečestne, špekulatívne, nekonali s odbornou starostlivosťou, a tým porušili svoje povinnosti konateľov. S poukazom na § 135a zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v platnom znení (ďalej len „Obchodný zákonník“) si preto sťažovateľka ako veriteľka spoločnosti [REDACTED] uplatnila zaplatenie sumy 91 675,04 € s príslušenstvom vo vlastnom mene a na vlastný účet ako náhradu škody proti jej konateľom. Sťažovateľka konštatovala, že právomoc rozhodcovského súdu je daná s ohľadom na rozhodcovskú doložku, ku ktorej pristúpili žalovaní ako konatelia spoločnosti [REDACTED] v roku 2013 v súvislosti so záväzkom spoločnosti [REDACTED], ktorý rozhodcovská doložka pokrývala.

3. Žalovaní sa v konaní pred rozhodcovským súdom bránili tým, že žiadnu škodu spoločnosti [REDACTED] nespôsobili. Pokiaľ nebola sťažovateľke uhradená časť ceny diela, bolo to dôsledkom väd a nedorobkov na diele (nedodržanie projektovej dokumentácie, zatekanie do podzemných garáží atď.), ktoré musela spoločnosť [REDACTED] odstrániť na vlastné náklady, pretože tak neurobila sťažovateľka, a takto vzniknutú pohľadávku si proti sťažovateľke následne započítala. Žalovaní namietali i právomoc rozhodcovského súdu pre neexistenciu platnej rozhodcovskej zmluvy. Poukázali i na to, že vzhľadom na začaté konkurzné konanie patrí uplatňovať nároky veriteľov na náhradu škody proti konateľom spoločnosti [REDACTED] iba správcovi konkurznej podstaty.

4. Rozhodcovský súd rozhodcovským rozsudkom sp. zn. RD 110/2016 z 28. októbra 2016 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“) žalobe sťažovateľky vyhovel a zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľke sumu 91 675,04 € s príslušenstvom, ako aj trovy konania (vo výške 2 457,56 €) a dvoch zo žalovaných

i poplatok rozhodcovskému súdu za podaný odpor a vznesené námietky (v sume po 6 939,60 €). Rozhodcovský súd dospel k záveru, že pohľadávka sťažovateľky proti spoločnosti [REDAKOVANÉ] bola preukázaná a preukázané bolo aj to, že žalovaní ako konatelia tejto spoločnosti nepostupovali s odbornou starostlivosťou a spôsobili spoločnosti škodu, ktorú je oprávnená od nich priamo vymáhať sťažovateľka podľa § 135a Obchodného zákonníka. Hoci z tohto ustanovenia vyplýva, že „ak je na majetok spoločnosti vyhlásený konkurz, uplatňuje nároky veriteľov spoločnosti voči konateľom správca konkurznej podstaty“, v tomto prípade sa musí rozhodcovský súd s ohľadom na účel zákona odkloniť od doslovného znenia tohto ustanovenia, pretože náhrada škody, ktorú si uplatňuje sťažovateľka, nijako nesúvisí s konkurzným konaním a vyhlásenie konkurzu na majetok spoločnosti [REDAKOVANÉ] nemá žiadny vplyv na aktívnu legitimáciu sťažovateľky v rozhodcovskom konaní.

5. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť – podľa doložky na ňom vyznačenej – 16. novembra 2016.

6. Sťažovateľka ako oprávnená podala 11. januára 2017 proti žalovaným ako povinným návrh na vykonanie exekúcie na podklade tohto rozhodcovského rozsudku pre vymoženie sumy 91 675,04 € s príslušenstvom. Okresný súd poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Ladislava Jakubca (ďalej len „súdny exekútor“). Povinní [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] podali návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu jej neprípustnosti a rozporu s verejným poriadkom, podali i námietky proti exekúcii a návrh na jej odklad. Dôvodili tým, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, ktorý bol vydaný v rozhodcovskom konaní napriek tomu, že išlo o spor, ktorý nie je možné rozhodovať v rozhodcovskom konaní, pretože rozhodcovským rozsudkom priznaná pohľadávka mala byť prejednaná v konkurznom konaní. Priamo z § 135a Obchodného zákonníka vyplýva, že sťažovateľka nebola na podanie žaloby a vedenie rozhodcovského konania aktívne legitimovaná. Neexistovala ani rozhodcovská zmluva, od ktorej by rozhodcovský súd mohol odvíjať svoju právomoc. Túto skutočnosť namietali i v rozhodcovskom konaní, no rozhodcovský súd túto námietku považoval za nedôvodnú. Priamo v zmluve o dielo medzi sťažovateľkou a spoločnosťou [REDAKOVANÉ] sa žiadna

rozhodcovská doložka nenachádza a nenachádza sa v nej ani odkaz na všeobecné obchodné podmienky sťažovateľky, ktoré majú obsahovať – podľa názoru rozhodcovského súdu – rozhodcovskú doložku. Všeobecné obchodné podmienky sťažovateľky neboli podpísané povinnými, navyše ako z nich vyplýva, účinnosť mali nadobudnúť až po uzatvorení zmluvy o dielo, t. j. v rozhodnom čase ani neexistovali. Preukázané nebolo ani to, že by sa tieto všeobecné obchodné podmienky stali súčasťou zmluvného vzťahu neskôr.

7. Okresný súd uznesením č. k. 49 Er 60/2017-136 zo 16. marca 2017 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. V odôvodnení svojho rozhodnutia odcitoval § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o dielo (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“), podľa ktorých rozhodcovská zmluva je dohodou medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní, pričom rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 146/2011 z 13. októbra 2011 (R 46/2012), v zmysle ktorého pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň aj povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy. Ďalej okresný súd konštatoval, že ak je právomoc rozhodcovského súdu závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má v zmysle § 44 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) povinnosť zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t. j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola uzatvorená, ale aj to, či bola uzatvorená platne. Z rozhodcovského uznesenia rozhodcovského súdu sp. zn. RD 110/2016 zo 6. septembra 2016 exekučný súd zistil, že rozhodcovský súd založil svoju právomoc na článku XV. všeobecných obchodných podmienok spoločnosti [REDAKOVANÉ], s rozhodcovskou doložkou: *«Z uvedených dokladov vyplýva, že rozhodcovská zmluva nebola uzavrela vo forme osobitnej zmluvy (§ 4*

ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.) ako jeden dokument podpísaný obidvoma zmluvnými stranami. Uvedená skutočnosť vyplýva aj priamo z textu exekučného titulu, keď rozhodcovský súd svoju právomoc zakladá výlučne len na článku XV. [REDACTED] [REDACTED], ktoré boli vydané až po viac ako troch mesiacoch od dátumu uzatvorenia Zmluvy o dielo č. 09-12/TS, ktorá bola uzatvorená dňa 23. 10. 2012 a z uvedeného dôvodu ani neobsahuje ani žiaden odkaz na ne. V celom texte rozhodcovského rozsudku nie je ani len zmienka o tom, ako mala byť rozhodcovská doložka medzi spoločnosťou [REDACTED] a oprávneným vlastne dohodnutá, keďže neexistuje rozhodcovská zmluva ako jeden dokument podpísaná zmluvnými stranami a ani žiadne vzájomne vymenené listy, ktoré by obsahovali rozhodcovskú zmluvu a označenie osôb, ktoré ju mali dohodnúť. Rozhodcovský súd sa na strane päť rozhodcovského rozsudku obmedzil len na strohé ničím nepodložené konštatovanie, že „žalovaná náhrada škody pochádza v priamej súvislosti so Všeobecnými obchodnými podmienkami [REDACTED] platných od 01. 02. 2013, v ktorých [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] ako konatelia spoločnosti [REDACTED] pristúpili k rozhodcovskej doložke. Tým, že túto rozhodcovskú doložku akceptovali, sú priamo zodpovední v zmysle Obchodného zákonníka a § 135a ods. 5 ako konatelia za škodu, ktorú spôsobili v súvislosti so záväzkov spoločnosti, ktorý pokrývala rozhodcovská doložka.“ Rozhodcovský súd sa ďalej vôbec nevysporiadal s námietkou povinného v 2. rade, že Zmluva o dielo č 09-12/TS (23. 10. 2012) bola zo strany spoločnosti [REDACTED] podpísaná len jedným konateľom spoločnosti, t.j. v rozpore s dohodnutým spôsobom konania za právnickú osobu, nakoľko na právny úkon zaväzujúci právnickú osobu [REDACTED] sa v čase podpisu predmetnej zmluvy vyžadoval spoločný úkon aspoň dvoch konateľov. V tejto súvislosti konajúci sud poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 29 Cdo 659/00, v zmysle ktorého konatelia sú štatutárnym orgánom spoločnosti s ručením obmedzeným a ich konanie je priamym konaním právnickej osoby. Pokiaľ konal pri uzavieraní kúpnej zmluvy len jeden konateľ, hoci mali konať obidvaja konatelia, nekonala právnická osoba riadne svojim štatutárnym zástupcom a kúpna zmluva je z tohto dôvodu absolútne neplatná pre rozpor so zákonom. V zmysle citovaného právneho názoru je tak Zmluva o dielo č. 09-12/TS, na základe ktorej si oprávnený uplatňuje svoj nárok, absolútne neplatný právny úkon pre rozpor so zákonom. V zmysle vyššie uvedeného konajúci súd dospel k záveru, že je nevyhnutné exekúciu vyhlásiť za neprípustnú, nakoľko je

*výkon exekúcie vedený na podklade nevykonateľného rozhodcovského rozsudku, nakoľko v prejednávacom prípade nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy žiadnym spôsobom ako predpokladá zákon, z uvedeného dôvodu nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc, išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paktu.» Okresný súd preto exekúciu zastavil z dôvodu, že exekučný titul je v rozpore so zákonom [§ 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku v spojení s § 57 ods. 2, § 58 ods. 1 Exekučného poriadku].*

8. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu okresného súdu odvolanie, v ktorom poukázala na to, že rozhodnutie okresného súdu je nepreskúmateľne a viditeľne nadřza povinným. Argumentovala tým, že exekučný súd nie je oprávnený nijakým spôsobom preskúmavať existenciu rozhodcovskej zmluvy a je v celom rozsahu viazaný rozhodcovským rozsudkom. Pokiaľ je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok podľa zákona o rozhodcovskom konaní, exekučný súd je povinný exekúciu povoliť, a pokiaľ povinný nedisponuje v čase podania svojich námietok právoplatným rozhodnutím súdu, podľa ktorého bola odložená vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, exekučný súd je povinný zamietnuť všetky námietky vrátane návrhu povinného na odklad exekúcie. Exekučnému súdu nepatrí posudzovať možnosť úspechu povinného v jeho žalobe o zrušenie a odklad rozhodcovského rozsudku a nie je oprávnený posudzovať ani vznik a existenciu rozhodcovskej zmluvy. So všetkými námietkami povinných, ktorými sa zaoberal okresný súd, sa vysporiadal už rozhodcovský súd vo svojom rozhodnutí, v ktorom presvedčivo odôvodnil svoju právomoc.

9. Krajský súd uznesením č. k. 18 CoE 332/2017-318 z 30. augusta 2018 rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil a stotožnil sa v celom rozsahu s jeho odôvodnením. Nad rámec dôvodov rozhodnutia okresného súdu poukázal i na to, že sťažovateľka iniciovala rozhodcovské konanie až po tom, ako bol na majetok spoločnosti [redacted] vyhlásený konkurz, hoci na podanie takéhoto návrhu bol vecne

legitimovaný iba správca konkurznej podstaty, a navyše rozhodcovský súd rozhodol v priebehu plynúceho konkurzného konania na majetok spoločnosti [REDACTED] napriek tomu, že v rozhodcovskom konaní nemožno rozhodovať spory, ktoré vzniknú v priebehu konkurzného konania.

10. Uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 21. decembra 2018.

11. Sťažovateľka sťažnosť na porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 49 Er 60/2017-136 zo 16. marca 2017 a uznesením krajského súdu č. k. 18 CoE 332/2017-318 z 30. augusta 2018 odôvodnila tým, že obe rozhodnutia sú nedostatočne odôvodnené a založené na ústavne nekonformnom výklade aplikovaných ustanovení. Podľa názoru sťažovateľky boli vydané predčasne a sú nezákonné, pretože exekučný súd sa mal vysporiadať s námietkami povinných a mal exekúciu odložiť do právoplatného skončenia konania o zrušení rozhodcovského rozsudku vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 21 Cr 30/2016. Sťažovateľka považuje rozhodcovskú zmluvu za platne uzatvorenú, pričom poukázala i na to, že povinní nepodali na všeobecnom súde námietku právomoci rozhodcovského súdu podľa § 21 ods. 4 zákona o rozhodcovskom konaní proti pozitívnemu rozhodcovskému uzneseniu o právomoci rozhodcovského súdu zo 6. septembra 2016, a tak sa táto otázka stala rozsúdenou a všeobecné súdy sú viazané rozhodnutím rozhodcovského súdu o svojej právomoci.

12. Sťažovateľka zároveň poukázala na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 300/2018-54 z 5. septembra 2018, ktorý bol podľa jej názoru vydaný v obdobnej veci a v ktorom bolo ústavným súdom zrušené uznesenie odvolacieho súdu potvrdzujúce prvostupňové rozhodnutie o zastavení exekúcie ako neprípustnej s poukazom na to, že súdy sa dostatočne nevysporiadali so záverom najvyššieho súdu vysloveným v uznesení sp. zn. 6 ECdo 7/2013 z 26. júna 2013, z ktorého vyplýva, že *„možnosť účastníka konania namietať nedostatok právomoci rozhodcovského súdu a možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v nespotrebitel'ských veciach vylučuje skúmanie právomoci rozhodcovského súdu*

v exekučnom konaní... pričom nevyžitie postupu podľa týchto ustanovení v iných než spotrebiteľských veciach znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu, a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v exekučnom konaní.“. Sťažovateľka poukázala i na to, že k tomu ústavný súd dodal, že po nadobudnutí účinnosti zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (1. januára 2015) «oddelením zákonnej úpravy nespotebiteľského a spotrebiteľského rozhodcovského konania, ku ktorému došlo zákonom o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, sa markantným spôsobom zvýraznil rozdiel oboch týchto konaní spočívajúci predovšetkým vo zvýšenej ochrane spotrebiteľa ako „slabšej strany“ v rámci zmluvného vzťahu a nadväzujúceho rozhodcovského konania. Zároveň však nedošlo k zmene znenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.».

13. Sťažovateľka uviedla, že ani v jej veci neexistuje žiadna prekážka pre vedenie exekúcie proti povinným. Exekúciu nebol dôvod zastaviť, pretože exekučnému súdu nepatrí skúmať meritórnu stránku rozhodcovského rozsudku a ani existenciu a platnosť rozhodcovskej zmluvy (okrem objektívnej non-arbitrability § 1 ods. 3, 4 zákona o rozhodcovskom konaní), ako ani prekročenie právomoci rozhodcovského súdu. Pretože rozhodcovský rozsudok v nespotebiteľskej veci má rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu, neobstojí ani hypotéza krajského súdu o tom, že rozhodcovský rozsudok je paakt. Rozhodcovský rozsudok, ktorý nebol zrušený v konaní podľa § 40 zákona o rozhodcovskom konaní, má zachované svoje právne účinky – opačný záver by bol obchádzaním tohto ustanovenia. Krajský súd navyše vôbec nevzal do úvahy, že prebieha konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku pod sp. zn. 21 Cr 30/2016 na Okresnom súde Bratislava V, ktorý je jediným súdom, ktorému patrí právomoc preskúmať rozhodcovský rozsudok.

14. Sťažovateľka poukázala i na obsah súdnych rozhodnutí vydaných v súvisiacich konaniach (ktoré zároveň predložila ústavnému súdu v prílohe svojej sťažnosti). V konaniach vedených o žalobách [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] proti sťažovateľke o zrušenie rozhodcovského rozsudku na Okresnom súde Bratislava V sp. zn. 21 Cr 30/2016 a sp. zn. 29 Cr 27/2016 bol uznesením Okresného súdu Bratislava V

č. k. 21 Cr 30/2016-136 z 27. februára 2017 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 2 CoR 6/2017-338 z 23. novembra 2017 a uznesením Okresného súdu Bratislava V č. k. 29 Cr 27/2016-116 zo 16. februára 2017 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 3 CoR 4/2017-264 z 28. júla 2017 zamietnutý návrh povinných na odloženie vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku do právoplatného skončenia konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku podaný s odkazom na § 40 ods. 3 zákona o rozhodcovskom konaní. Ako z týchto rozhodnutí vyplýva, návrh na odloženie vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku bol zamietnutý z dôvodu, že žalobcovia neunesli bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno o hroziacej hrozbe závažnej ujmy v prípade okamžitého výkonu rozhodcovského rozsudku. Krajský súd, rozhodujúc o odvolaniach v týchto veciach, zároveň poznamenal, že samotné posúdenie platnosti rozhodcovskej doložky je potrebné vykonať v konečnom rozhodnutí o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku, no zároveň upriamil pozornosť Okresného súdu Bratislava V i na to, že s otázkou platnosti rozhodcovskej zmluvy sa vysporiadal sám rozhodcovský súd, z čoho bude potrebné vychádzať. Sťažovateľka poukázala ďalej i na uznesenie Krajského súdu v Nitre ako súdu odvolacieho sp. zn. 2 CoE 41/2017 z 30. júna 2017 vydané v konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany sp. zn. 10 Er 116/2017, v ktorom sa rozhodcovský súd domáha proti žalovaným vymoženia poplatkov v rozhodcovskom konaní sp. zn. RD 110/2016 podľa rozhodcovského rozsudku z 28. októbra 2016 vo výške 6 939,60 € za podaný odpor a vznesenie námietky v rozhodcovskom konaní. Krajský súd v Nitre týmto uznesením potvrdil ako vecne správne uznesenie Okresného súdu Topoľčany č. k. 10 Er 116/2017-88 z 10. apríla 2017, ktorým boli námietky povinného proti exekúcii zamietnuté, bolo vyhovené námietkam povinného proti trovám exekúcie a bol povolený odklad exekúcie do právoplatného skončenia konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku (v časti výroku o poplatkoch) na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 21 Cr 1/2017. Krajský súd v Nitre sa v tejto veci stotožnil s názorom Okresného súdu Topoľčany, podľa ktorého je významné, že povinný nie je spotrebiteľom, pretože v takýchto prípadoch nie je súd oprávnený skúmať exekučný titul – rozhodcovský rozsudok podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku – a nie je oprávnený skúmať ani existenciu rozhodcovskej zmluvy (na rozdiel exekúcií vedených proti spotrebiteľom), a preto bolo aj podľa názoru odvolacieho súdu dôvodné námietky povinného proti exekúcii zamietnuť.

15. Ďalej sťažovateľka uviedla, že pokiaľ krajský súd poukázal na to, že na majetok [REDAKOVANÉ] bol vyhlásený konkurz, podľa názoru sťažovateľky ani táto skutočnosť nezakladá prekážku vedenia exekúcie a nezakladala ani prekážku vedenia rozhodcovského konania, pretože nejde o rozhodovanie v spore, ktorý vznikol v priebehu konkurzného konania [§ 1 ods. 3 písm. d) zákona o rozhodcovskom konaní]. Spoločnosť [REDAKOVANÉ] nebola účastníkom rozhodcovského konania a niet žiadneho dôvodu, aby sťažovateľka prišla o svoju aktívnu legitimáciu uplatňovať si svoju pohľadávku na náhradu škody podľa § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka, pretože túto si je oprávnená vymáhať proti konateľom spoločnosti vo vlastnom mene a na vlastný účet. Navyše správca konkurznej podstaty si žiadny nárok proti konateľom spoločnosti [REDAKOVANÉ] neuplatnil a aj z tohto dôvodu ostal zachovaný sťažovateľke. Podľa názoru sťažovateľky správcovi konkurznej podstaty síce patrí uplatňovať nároky na náhradu škody proti konateľom úpadcu, avšak iba také, ktoré sa týkajú všetkých veriteľov v konkurze – v tomto prípade však išlo o nárok sťažovateľky, ktorý sa týkal iba jej a žiadnym spôsobom sa netýkal ani konkurzného konania.

16. Sťažovateľka zároveň požiadala ústavný súd o odloženie vykonateľnosti uznesenia krajského súdu, pretože hrozí, že žalovaní (povinní) sa zbavia svojho majetku, s ohľadom na rozhodnutia v súvisiacich konaniach vznikne úplný procesný chaos, ktorého dôsledkom bude i to, že sťažovateľka už v budúcnosti ani nebude môcť znova podať nový návrh na exekúciu. Iba odkladom vykonateľnosti možno vylúčiť, aby nenastala nezvratná procesná situácia nevykonalosti pohľadávky sťažovateľky.

## II.

17. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

18. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

19. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

20. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

21. Sťažovateľka namieta porušenie týchto ustanovení ústavy a dohovoru:

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

22. Ako zo sťažnosti vyplýva, k porušeniu týchto ustanovení ústavy a dohovoru malo dôjsť jednak uznesením okresného súdu č. k. 49 Er 60/2017-136 zo 16. marca 2017 a jednak uznesením krajského súdu č. k. 18 CoE 332/2017-318 z 30. augusta 2018.

23. Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti sťažovateľky, ktorou namietala porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 49 Er 60/2017-136 zo 16. marca 2017.

24. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej praxi opakovane poukazuje na skutočnosť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

25. Podstata a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

26. Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy môže preto vzhľadom na princíp subsidiárnej právomoci ústavného súdu zásadne smerovať iba proti právoplatnému rozhodnutiu orgánu verejnej moci, ktorý vo veci rozhodol po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov, resp. iných právnych prostriedkov nápravy, ktoré mal sťažovateľ k dispozícii v poslednom stupni (IV. ÚS 85/2013).

27. Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 49 Er 60/2017-136 zo 16. marca 2017, proti

tomuto rozhodnutiu bolo prípustné odvolanie, o ktorom patrilo rozhodnúť krajskému súdu. Sťažovateľka odvolanie podala a krajský súd o ňom i rozhodol uznesením č. k. 18 CoE 332/2017-318 z 30. augusta 2018. Krajský súd bol teda orgánom, ktorý bol oprávnený, ale aj povinný poskytnúť základným právam sťažovateľky ochranu v prípade zistenia, že okresný súd do nich zasiahol svojím postupom alebo rozhodnutím. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti sťažovateľky musel odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

28. Ústavný súd sa ďalej zaoberal sťažnosťou sťažovateľky na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 18 CoE 332/2017-318 z 30. augusta 2018. K porušeniu označených práv sťažovateľky malo dôjsť tým, že krajský súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil a založil ho na ústavne nekonformnej aplikácii ustanovení Exekučného poriadku, Obchodného zákonníka a zákona o rozhodcovskom konaní.

29. Krajský súd uznesením č. k. 18 CoE 332/2017-318 z 30. augusta 2018 potvrdil odvolaním sťažovateľky napadnuté rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne, stotožnil sa s jeho odôvodnením a uviedol:

*«V predmetnej veci ide o exekučné konanie, ku ktorému zásadne dochádza na základe autoritatívneho a vykonateľného rozhodnutia príslušného orgánu (tzv. exekučného titulu). Predmetom procesnej ochrany je v tomto konaní od súdu požadovaný a súdom nariadený nútený výkon subjektívneho práva plynúceho z vykonateľného rozhodnutia, t. j. práva už judikovaného. Vecou samou je tu nútené uskutočnenie výkonu príslušného vykonateľného rozhodnutia. Titul, ako listina vydaná oprávneným orgánom musí mať predpísanú formu a obsah, z ktorého plynie určitej osobe povinnosť niečo v určitej dobe plniť. Teda každý titul musí spĺňať náležitosti, ktoré sú jednak formálnej a súčasne materiálnej povahy.*

*Materiálne predpoklady vyjadrujú obsahovú určitosť exekučného titulu, podľa ktorého sa exekúcia vedie. Ide o to, aby práva, ale predovšetkým vynucované povinnosti,*

*boli vo vykonávanom exekučnom titule určené presným a nepochybným spôsobom. Táto obsahová určitosť musí byť daná u každého exekučného titulu do tej miery, že z neho musí byť zrejmé, čo má byť exekúciou vynútené. Nie je možné, aby až exekučný súd zisťoval, čo má byť exekúciou vymáhané. To je vecou konania oprávneného orgánu (nie exekučného súdu) v konaní podľa právneho predpisu upravujúceho typ konania, v ktorom bol exekučný titul vydaný. Z hľadiska materiálnej vykonateľnosti musí teda každý titul obsahovať presnú individualizáciu oprávneného a povinného, presné vymedzenie práva a jemu zodpovedajúcu povinnosť na plnenie a ostatne presne stanovenú lehotu na plnenie. Práve tieto náležitosti robia titul vykonateľným. Rozhodnutie, ktoré tieto náležitosti nemá, nie je rozhodnutím vykonateľným a nemôže byť podkladom pre výkon exekúcie. Ak by bola exekúcia, ktorá tieto požiadavky nespĺňa, napriek tomu nesprávne vedená, musí byť, v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená (§ 57 ods. 1 písm. a/ EP). Formálnu vykonateľnosť stanovuje predpis upravujúci konanie, v ktorom bolo rozhodnutie slúžiace ako exekučný titul vydané.*

*Niet sporu, že v predmetnej veci ide o exekučný titul predpokladaný v § 41 ods. 2 písm. d/ EP, teda vykonateľné rozhodnutie rozhodcovského súdu. Keďže ide o rozhodcovský rozsudok formálnu vykonateľnosť stanovuje zákon o rozhodcovskom konaní.*

*Keďže v predmetnej veci je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok a v zásade nemožno pripustiť, aby „cestou námietok proti exekúcii boli uplatňované také formálne vady konania, z ktorého vzišiel právoplatný exekučný titul, ktoré vady môžu byť uplatňované len opravným prostriedkom proti rozhodnutiu vo veci samej“ (R 48/1957), exekučný súd je oprávnený a súčasne povinný skúmať (nie len pri vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, ale aj v jej priebehu, samozrejme v intenciách ustanovenia § 57 EP), či po formálnej stránke (§ 4 ZoRK) rozhodnutie vydal príslušný rozhodcovský súd v rámci svojej právomoci. To znamená, že rieši len formálnu existenciu niektorej z foriem rozhodcovskej zmluvy medzi účastníkmi konania rovnako, ako je oprávnený posudzovať, či je formálne vykonateľný (§ 42 ods. 2 EP / pozri Zborník NS ČSSR IV. strana 776/). Exekučné konanie nie je prieskumnou inštitúciou základného konania, resp. náhrada jeho absencie (posudzovaním toho, čo je predmetom žaloby podľa § 40 ods. 1 písm. a/ až j/ ZoRK, by exekučný súd prekročil rámec... úvah patriacich výlučne všeobecnému súdu riešiacemu žalobu podľa § 40 ods. 1 ZoRK a v podstate by /nepripustne/ nahrádzal pozíciu tohto súdu); ak je exekučný súd povolaný k posúdeniu, či vykonávané rozhodnutie je materiálne*

vykonateľné, sleduje len vlastné hľadiská výkonu, teda tie, ktoré sa spájajú s jeho faktickou vykonateľnosťou. Má teda oprávnenie zisťovať, či rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3) resp., či rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní. Teda, či v prípade rozhodcovského rozhodnutia nejde o paakt. Je nutné prisvedčiť odvolateľovi, že v exekučnom konaní ďalší rozsah šetrenia dôvodov (predstavujúcich materiálnu stránku titulu), exekučnému súdu nie sú zverené.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že oprávnený inicioval rozhodcovské konanie po tom, ako bol na majetok spoločnosti [REDAKOVANÉ] vyhlásený konkurz, hoci na podanie takéhoto návrhu nebol vecne legitimovaný, keďže podľa § 135a ods. 5 veta posledná ObchZ, ak je na majetok spoločnosti vyhlásený konkurz, uplatňuje nároky veriteľov spoločnosti voči konateľom správca konkurznej podstaty. Teda vecná legitimácia podľa hmotného predpisu svedčí výlučne správcovi majetkovej podstaty úpadcu.

Rozhodcovský súd vo veci tohto návrhu oprávneného konal a rozhodol v priebehu plynúceho konkurzného konania na majetok spoločnosti [REDAKOVANÉ], napriek tomu, že táto kompetencia rozhodcovskému súdu nie je zverená, keďže v rozhodcovskom konaní nemožno rozhodovať spory, ktoré vzniknú v priebehu konkurzného a reštrukturalizačného konania. V danom prípade sa o takýto spor jedná, keďže spor bol iniciovaný v priebehu konkurzného konania.

Odvolací súd zdôrazňuje, že cieľom ani účelom súdneho prieskumu v exekučnom konaní nie je poskytnúť dlžníkom neoprávnenú výhodu umožňujúcu im vyhnúť sa plneniu ich povinností, ako sa nesprávne domnieva oprávnený, dôvodiac, že exekučný súd vydaním napadnutého uznesenia povinným stranil a týchto neprimerane zvýhodnil. Cieľom súdneho prieskumu je zistiť, či exekučný titul vydal na to oprávnený orgán, čo je ostatne predmetom prieskumu i u iných aprobovaných titulov umožňujúcich viesť nútený výkon. Exekučný súd je, ako holo uvedené, pri rešpektovaní osobitostí každej z prejednávaných exekučných vecí (osobitosti kauzy), oprávnený a povinný, vždy dôsledne skúmať, či prípadný nesúlad exekučného titulu so zákonom, resp. danosť právomoci rozhodcovského súdu na prejednanie a rozhodnutie vo veci predstavuje takú kolíziu dvoch alebo viacerých subjektívnych práv, že pokračovanie v exekúcii by viedlo k stavu mimo právo.

*Keďže odvolacím napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie akceptuje požiadavku zákona, odvolací súd konštatuje správnosť dôvodov tohto rozhodnutia, čo do absencie legitímácie rozhodcovského súdu a toto, ako vecne správne potvrdzuje.»*

30. Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

31. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

32. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol

posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

33. Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

34. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

35. Podľa judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06) nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí uskutočňovaný podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Záver o tom, že súdna exekúcia je súčasťou základného práva na súdnu ochranu, vychádza z toho, že exekúciu síce vykonáva súdny exekútor, ale na základe splnomocnenia štátom, ktoré sa materializuje v konkrétnej veci poverením exekučného súdu na vykonanie exekúcie. Toto

poverenie (bez neho by súdna exekúcia nemala zákonný podklad a bola by absolútne neprípustná) potvrdzuje, že súdny exekútor koná, rozhoduje a exekuuje v mene súdnej moci (čl. 142 ods. 1 ústavy).

36. Z už judikovaných záverov ústavného súdu o súdnej exekúcii ako súčasti základného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06) vyplýva, že súdna exekúcia vykonávaná podľa Exekučného poriadku musí byť uskutočňovaná aj v súlade s princípmi spravodlivého procesu v širšom slova zmysle, ktoré sú obsiahnuté v čl. 46 až čl. 48 ústavy.

37. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré boli nastolené sťažovateľkou v odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu. Z citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením okresného súdu je zrejmé, že všeobecné súdy dostatočne vysvetlili svoje závery, ktoré ich viedli k záveru o nevyhnutnosti exekúciu zastaviť.

38. Ťažiskovou námietkou sťažovateľky bolo tvrdenie o tom, že krajský súd nebol oprávnený zaoberať sa rozhodcovskou zmluvou a jej platnosťou a pokiaľ na vec aplikoval § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka, toto ustanovenie sa na ňu nevzťahovalo. Sťažovateľka teda namieta arbitrárnosť a svojvôľu krajského súdu pri posudzovaní existencie rozhodcovskej zmluvy, nesprávne vyhodnotený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci.

39. Ústavný súd pripomína, že prvoradou úlohou všeobecných súdov a zmyslom civilného konania je nachádzanie (hľadanie) hmotného práva a spravodlivé riešenie sporov medzi účastníkmi. S touto požiadavkou sa žalobca obracia na súd s návrhom na začatie konania (žalobou), a to isté od súdu očakáva aj strana žalovaná. Obdobne je to i v konaní exekučnom. Opakom hľadania spravodlivosti býva prepiaty formalizmus, keď súd vyloží a použije právne predpisy, avšak v rozpore s ich zmyslom a účelom.

40. Ústavný súd už vyslovil vo vzťahu k rozhodcovskému konaniu v nesporebiteľskej veci, že je povinnosťou exekučného súdu *ex officio* skúmať a prihliadnúť na zistenú nulitu aktu, ktorá je bez akýchkoľvek pochybností následkom vydania rozhodnutia orgánom, ktorý nedisponuje právomocou na rozhodovanie veci a splnenie tejto povinnosti exekučným súdom nemožno považovať za postup, ktorý je nad rámec jeho právomoci (IV. ÚS 484/2018). Od tohto záveru sa ústavný súd nemá dôvod odchyliť ani v tejto veci.

41. Obdobne – ako na to poukázal i okresný súd vo veci sťažovateľky – aj najvyšší súd v uznesení sp. zn. 3 Cdo 146/2011 z 13. októbra 2011 uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 s poradovým číslom 46 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Je to dôsledkom toho, že rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Tak, ako najvyšší súd ďalej v tomto rozhodnutí uviedol, súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia – jednak určitosti, zrozumiteľnosti a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

42. Okresný súd ani krajský súd pri skúmaní existencie rozhodcovskej zmluvy (doložky) neposudzovali vecnú správnosť rozsudku rozhodcovského súdu a ich postup nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Všeobecné súdy tak aj podľa názoru ústavného súdu boli oprávnené skúmať rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul z hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky.

43. Vzhľadom na tento záver sa ústavný súd ďalej zaoberal dôvodmi, ktoré viedli okresný súd a krajský súd ku konštatovaniu neexistencie, resp. neplatnosti rozhodcovskej zmluvy tak, ako ich uviedol okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia (už citované). Tieto dôvody považuje ústavný súd za presvedčivé a vyčerpávajúce. Na tom nič nemôže zmeniť ani argumentácia sťažovateľky o tom, že povinní nenapadli uznesenie rozhodcovského súdu o vyslovení jeho právomoci. Tento názor sťažovateľky je potrebné považovať za natoľko formalistický, že by poprel podstatu a zmysel založenia právomoci rozhodcovského súdu rozhodcovskou zmluvou a z nepráva by urobil právo, čo považuje ústavný súd za prístup, ktorý nekorešponduje povinnosti všeobecných súdov nachádzať spravodlivé riešenie prejednávanych vecí.

44. Pre úplnosť považuje ústavný súd za potrebné dodať – vo vzťahu k argumentácii krajského súdu § 135a ods. 5 poslednou vetou Obchodného zákonníka – i to, že toto ustanovenie je ustanovením natoľko jasne formulovaným, že dôvody odmietnutia jeho aplikácie (tak, ako ich uviedol rozhodcovský súd) s poukazom na výkladové princípy nie sú namieste. Podľa § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka „nároky spoločnosti na náhradu škody voči konateľom môže uplatniť vo svojom mene a na vlastný účet veriteľ spoločnosti, ak nemôže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku spoločnosti... Ak je na majetok spoločnosti vyhlásený konkurz, uplatňuje nároky veriteľov spoločnosti voči konateľom správca konkurznej podstaty“. Zmyslom poslednej vety tohto ustanovenia je nielen vyriešenie otázky aktívnej legitímácie pre uplatnenie nárokov veriteľov po vyhlásení konkurzu, ale i to, aby sa takto prípadne získané plnenie stalo súčasťou konkurznej podstaty. Neobstojí úvaha sťažovateľky, podľa ktorej toto ustanovenie nedopadá na prípady, keď si iba jeden z veriteľov takto uplatňuje proti konateľom úpadcu nárok na náhradu škody. Je tomu tak preto, že právo uplatniť si z titulu náhrady škody proti konateľom nároky patrí jednak všetkým veriteľom a jednak i samostatne správcovi konkurznej podstaty, pokiaľ po vyhlásení konkurzu zistí okolnosti odôvodňujúce takýto postup. Práve z tohto dôvodu je potrebné uzavrieť, že všetko takto prípadne získané plnenie patrí do konkurznej podstaty a nemôže patriť výlučne iba jednému z veriteľov, ktorý ma pohľadávku proti úpadcovi. Je tomu tak s ohľadom na zmysel a účel konkurzného konania, rovnosť

postavenia veriteľov v ňom, ako aj s ohľadom na povinnosť konateľov vykonávať svoju funkciu s odbornou starostlivosťou. Aj to je preto jedným z dôvodov, pre ktorý nemôže patriť sťažovateľke po vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka právo vymáhať si v exekučnom konaní predmetnú pohľadávku ako oprávnenej iba pre uspokojenie vlastnej pohľadávky. Je to ostatne aj dôsledok konštrukcie § 135a Obchodného zákonníka, ktorý právo na náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti konateľov priznáva v prvom rade spoločnosti, potom v tam stanovených prípadoch jej veriteľom a za splnenia podmienky vyhlásenia konkurzu na majetok spoločnosti už výlučne iba správcovi jej konkurznej podstaty.

45. Ak sťažovateľka poukazovala na to, že v iných súvisiacich veciach rozhodol ten-ktorý všeobecný súd spôsobom, s ktorým sa sťažovateľka stotožnila, a že, naopak, v tejto veci rozhodli súdy odlišne, ústavný súd konštatuje, že nie je jeho úlohou zjednocovať rozhodovacu prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07).

46. Pokiaľ sťažovateľka poukazovala na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 300/2018-54 z 5. septembra 2018, v tejto veci ústavný súd sťažnosti vyhovel z dôvodu, že krajský súd ako súd odvolací dostatočne neodôvodnil, resp. nevysvetlil, z akých dôvodov (skutkových či právnych) sa ním prejednávaná vec odlišuje od veci rozhodovanej najvyšším súdom pod sp. zn. 6 ECdo 7/2013 (bod 25 odôvodnenia nálezu). Zároveň vo vzťahu k veci vedenej pred ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 300/2018 je potrebné uviesť, že v tejto veci boli posudzované rozhodnutia všeobecných súdov týkajúce sa síce rozhodovania rozhodcovského súdu o žalobe smerujúcej proti konateľovi podľa § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka, avšak v situácii, keď veriteľ mal svoju pohľadávku proti dlžníkovi priznanú skorším rozhodcovským rozsudkom, no najmä z okolností tejto veci nevyplýva, že by bolo rozhodcovské konanie vedené proti konateľovi dlžníka po vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka. Pre úplnosť je potrebné dodať i to, že samotné uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 ECdo 7/2013 z 26. júna 2013 bolo vydané v spotrebiteľskej veci a bolo ním odmietnuté dovolanie oprávneného proti zastaveniu exekúcie.

47. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd je toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

48. Pretože sťažnosť bola ústavným súdom odmietnutá ako celok, bolo už bez významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky vrátane jej návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia krajského súdu.

49. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2019